

Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Erzincan University Journal of Social Sciences Institute

2022-15(1)- E-ISSN-2148-9289

**NEFSİN (CANIN) KORUNMASI İLKESİNE MUHALİF BAZI RİVAYETLER VE
TAHLİLİ**

Some Narratives and its Analysis Opposed to the Protection of Nafs (Life)

MERVE ŞİŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi, Bayburt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Asst. Prof., Bayburt University Faculty of Theology

mervesisman@bayburt.edu.tr

Orcid 0000-0001-6324-4246

Atf/©:Şişman,Merve (2022). Nefsin (Canın) Korunması İlkesine Muhalif Bazı Rivayetler ve Tahlili, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 15, Sayı 1, ss.1-10

Citation/©: Şişman, Merve(2022)., *Some Narratives and its Analysis Opposed to the Protection of Nafs (Life)* *Erzincan University Journal of Social Sciences Institute*, Year 15, Issue 1 ss.1-10

Makale Bilgisi / Article Information:

Makale Türü-Article Types : *Araştırma/ Research*
Geliş Tarihi-Received Date : *16.12.2021*
Kabul Tarihi-Accepted Date : *27.12.2021*
Sayfa Numarası-Page Numbers: *1-10*
Doi : *10.46790/erzisosbil.1037614*

Notlar/Notes

Bu makale Merve Şişman tarafından hazırlanan “Öldürme Emri İçeren Rivayetlerin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinden istifade edilerek hazırlanmıştır (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi / Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı, 2017).

Yazar(lar), herhangi bir çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Turnitin/Ithenticate/Intihal ile İntihal Kontrolünden Geçmiştir

Screened for Plagiarism by Turnitin/Ithenticate/Intihal

Licensed by CC-BY-NC ile lisanslıdır

NEFSİN (CANIN) KORUNMASI İLKESİNE MUHALİF BAZI RİVAYETLER VE TAHLİLİ

Some Narratives and its Analysis Opposed to the Protection of Nafs (Life)

MERVE ŞİŞMAN

Öz:

İslâm dininin korumayı amaçladığı beş temel unsur vardır. Bunlar; din, akıl, can, mal ve nesil güvenliğidir. Zarurât-ı hamse olarak da ifade edilen bu hususlar her insanın eşit şekilde sahip olduğu güvenlik haklarıdır. Ancak söz konusu hususların temini diğer insanların hakları ihlal edilmediği takdirde geçerli olmaktadır. Dolayısıyla kişiye karşı işlenen bazı suçlarda birtakım cezaî yaptırımlar din veya devlet tarafından uygulanagelmıştır. İslâm hukukunda kişilere uygulanan bazı cezaların kaynağı ise elbette Kur'an ve sünnettir. Kur'an'da suça mukabil verilen öldürme cezasına bakıldığında kısas cezası karşımıza çıkmaktadır. Rivayetlerde yer alan bu cezalandırma türünün ise çeşitlilik arz ettiği görülmektedir. Bu çalışmada nefsin korunması ilkesine muhalif olarak gelen bazı hadislerde yer alan "öldürme" emirlerine yer verilmiştir. Çalışmada öncelikle suç ve ceza kavramları ele alınmıştır. Ardından "öldürme" emri ile ilgili bazı rivayetlerin sened ve metin tahlili yapılarak, rivayetlerin sıhhat durumuna ve konu ile ilgili değerlendirmelere yer verilmiştir. Burada çalışmanın sınırları açısından sadece amelî konularda bazı hadisler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Suç, ceza, hadis, öldürme emri.

Abstract:

There are five necessities (daruriyyah) that the religion of Islam aims to protect them. These are protection of faith or religion (al-din), protection of intellect (al-aql), protection of life (al-nafs), protection of property (al-mal), protection of lineage (al-nasl). These issues, daruriyat which are also referred to as, are the security rights of every human being equally. However, the provision of these issues is valid if the rights of other people are not violated. Therefore, certain criminal sanctions were imposed by religion or the state in some crimes committed against the person. The source of some punishments imposed on individuals in Islamic law is of course the Quran and Sunnah. When we look at the penalty of killing in return for crime in the Quran, we see the penalty of retaliation. It is seen that this type of punishment in the narratives are diverse. In this study, the "killing" orders in some hadiths that are against the principle of protection of life (al-nafs) are included. In the study, primarily the concepts of crime and punishment. Then, by analyzing the script and texts of some narratives about the order of "killing", the health status of the narratives and evaluations on the subject were included. Here, in terms of the limits of the study, only some hadiths on practical issues are discussed.

Keywords: Crime, punishment, hadith, killing order,

1. GİRİŞ

Cemiyet halinde yaşayan insanın, yaşamını belli bir düzen içerisinde devam ettirebilmesi için birtakım kurallara tabi olması gerekmektedir. Zira diğer insanlarla ortak yaşam sürmek, birbirlerinden tamamen farklı isteklere sahip fertler arasında çatışmaların çıkmasına zemin hazırlayabilmektedir. Bu sebeple, menfaat çatışmalarının ortaya çıkmasını engellemek için bazı emir ve yasaklar konulmuştur. Toplumda kaos ortamının oluşmasını engellemek için de söz konusu emir ve yasakların ihlali durumunda muayyen bazı cezalar belirlenmiştir. Nitekim işlediği suça karşılık faile bazı cezaların uygulanması, o fiili işlemek isteyen diğer insanları bu düşünceden vazgeçirmesini sağlayacak ve suçu işleyen kimseyi ıslah edip tekrar kamu düzenini bozmaya azmetmesini engelleyecektir. Bu sebeptir ki tarihi süreç içerisinde mevcut düzeni bozan davranışlar din veya devlet tarafından cezaya tabii tutulmuştur (Taner, 1949:1; Demirbaş, 2007:51; Ece, 2019).

Bu çalışmada hadislerde ölüm cezası verilen bazı suçlar ele alınacaktır. Söz konusu rivayetler çok olmasına rağmen çalışmanın sınırlarını aşmamak amacıyla amelî konularda yer alan üç rivayet özelinde inceleme yapılacaktır. Bunlar “dördüncü kez içki içen”, “beşinci kez hırsızlık yapan” ve “zekât vermeyen” kişilerin öldürülmesini emreden hadislerdir. Konumuz suç ve cezayla ilgili olduğundan öncelikle bu kavramların tanımı ve cezalandırmada gözetilen amaçlar aşağıda kısaca ele alınacaktır.

2. SUÇUN TANIMI

Suç ve ceza ile ilgili gerek İslâm hukuku gerekse modern hukukta çeşitli tanımlar yapılmıştır. Burada İslâm hukukundaki tanımlar dikkate alınacaktır. İslâm hukukunda suç kavramına bakıldığında dar anlamıyla suçu karşılayan genel kabul görmüş bir terimin olmadığı görülür (Boynukalın, 2009:454). *Cürm* ve *cerime* kelimeleri ağır günah ve yapılması yasak olan fiil demektir (Yazır, 1997:314). Dolayısıyla ilgili kavramlar suç kelimesine karşılık kullanılmıştır. Bu minvalde İslâm hukukunda yapılmış olan tanımlarından bazıları şöyledir: “Suç, Allah’ın hadd veya ta’zîr cezasıyla menettiği şerî yasaklardır” (Mâverdî, 1409:285), “Suç, Allah’ın emretmiş olduğu dini hükümlere karşı isyan etmektir” (Ebû Zehra, 1998a:20; Udeh: 66).

İslâm hukukundaki suçlar genel itibarıyla konusuna, cezasının büyüklüğüne, suçlunun kasdına, işleniş şekline ve suçun ortaya çıktığı zamana göre farklı kategorilere ayrılmaktadır. Fakat en meşhur sınıflandırma cezasının Şâri’ tarafından tayin edilip edilmediğine göre yapılan had, kısas, diyet ve ta’zîr suçları şeklindedir (Udeh: 78; Boynukalın, 2009:454). Söz konusu kavramlar hakkında kısaca şunlar söylenebilir: Hadd, sözlükte yasaklamak, menetmek demektir. Sözlük anlamı sebebiyle İslâm hukukundaki cezalara, suçu işlemekten alıkoyan manasından hudûd denilmiştir (İbn Manzur, 799-800; Serahsî, 1409:36). İslâm hukukunda hadd, miktarı bizzat Şâri’ tarafından belirlenmiş Allah’a has bir hak olarak, kişiler tarafından kaldırılması mümkün olmayan miktarı belli cezalar şeklinde tarif edilmiştir (Kâsânî, 1424:248; İbnü’l-Hümâm, 1424:195). Hadd cezasını gerektiren suçlar ise yedi tanedir, bunlar: Zina, zina iftirası (kazf), içki içme (şirb), hırsızlık (sirkat), yol kesme ve yağma (hirâbe), dinden dönme (irtidât) ve devlete isyan (bağy) (Udeh, 79). Kısas, suçluya işlediği suçun dengi bir ceza uygulamaktır. Bu ceza türü uzuvlara karşı işlenen suçlara verilen veya cana karşı işlenen öldürme suçlarından dolayı uygulanan olmak üzere iki çeşittir. Kısas cezası, suçun kasten işlenmesi ve mağdur tarafın talep etmesi halinde tatbik edilir (Erdoğan, 2013:307). Diyet ise öldürme ya da yaralama gibi işlenen suçlar sebebiyle mağdur tarafa ödenmesi gereken mal demektir (Erdoğan, 2013:107). Ta’zîr suçları ise, cezasının miktarı ayet veya hadis ile belirlenmemiş, ancak toplumdaki güven ortamını sarsıp fesada sebep olduğu için Şâri’ tarafından hakkında yasaklama olan suçlardır (Udeh, 80; Ebû Zehra, 1998a:89). Yani ta’zîr, hakkında belli bir şer’î hadd bulunmayan suçlara uygulanan ceza demektir (Bilmen, 24). Ta’zîr suçları toplumsal menfaat ve düzen göz önünde bulundurularak devlet başkanı tarafından belirlenir (Udeh, 127). Bu suçlar karşılığında uygulanan cezalar suçun ağırlığına göre öldürme, celde, hapis, sürgün ve kınama gibi cezalardır (Kâsânî, 1424:271; Şafak, 2012:696).

3. CEZANIN TANIMI

Ceza kavramı sözlükte “mükâfat ve aleyhte olan karşılık” anlamında kullanılmakta, iyi veya kötü olan bir fiilin tam ve yeterli karşılığının verilmesi anlamına gelmektedir (İbn Manzur, 143; Şemsüddin Sami, 2010:475; Bebek, 1993:469). İslâm hukukunda işlenmiş olan suç mukabilinde ihlal edilen hak ve menfaatlerin çeşitlerine göre tayin edilmiş farklı dünyevî cezalar vardır (Bebek, 1993:470). Toplum

yararını temin için kanun koyucu tarafından koyulan cezalar hapis, dövme, öldürme, recmetme, organ kesme gibi farklı şekillerde icra edilebilir (Udeh, 609; Erdoğan, 2013:72). Esasında cezaî yaptırım, toplum içerisinde yaşamış olmanın gerektirdiği bir uygulamadır. Cezaların amacı, yanlış davranışlarda bulunan bireyleri düzeltip onları topluma kazandırmak ve toplumu kötülüklerden korumaktır (Şafak, 2012:624). İnsanlık tarihi boyunca korunması hedeflenen önemli hususlar olmuş ve bu hususların korunması için de kanun ile çeşitli önlemler alınmıştır. Bu bağlamda İslâm dini, nefsi, aklı, nesli ve malı korumayı hedeflemiştir (Ebû Zehra, 1998a:31). Nitekim İsrâ suresinde insanın izzet ve şeref sahibi olduğu ve diğer yaratılanlardan üstün olduğu bildirilmiştir (el-İsrâ, 17:70). İnsanın bu üstün meziyetlere ancak yukarıda sayılan beş maslahatın korunması ile ulaşabileceği söylenmiştir (Ebû Zehra, 1998a:31). Sonuç olarak özelde İslâm hukukunda genelde ise tüm cezaî yaptırımlarda gözetilen bazı amaçlar şöyle maddeleştirilebilir: 1. Toplumsal güvenin korunması için suçların alenilik kazanmasını engelleme (Boynukalın, 2009:454), 2. Umumi caydırıcılığı sağlama (Akşit, 2015:58), 3. Fazileti korumak ve kötülüğün toplumda yayılmasından toplumu korumak (Ebû Zehra, 1998b:27).

Suçta mukabil uygulanan cezalardaki nihaî hedefin kamu yararını sağlamak olduğu söylenebilir. Bu açıdan cezalandırma bir zulüm değil Allah'ın insanlığa bir rahmeti olarak düşünülmüş ve mefsetetin oluşmasına engel olmak için meşru kılınan bir zarar olarak kabul edilmiştir (Ebû Zehra, 1998b:8). Nitekim Muhammed Ebû Zehra cânilere ceza vermemenin, herkese zarar vermek olduğunu söyleyerek bu konuda İslâm şeriatını kangren olan bir hastayı tedavi eden doktora benzetererek şöyle demiştir: “İslâm şeriatı tıpkı kangren olmuş bir organı, vücudun kalan kısmı sağlam kalsın diye kesen doktor gibidir” (Ebû Zehra, 1998b:8).

Suç ve ceza hakkında verilen bu kısa bilgilerin ardından, bazı suçlara mukabil verilen öldürme cezalarına dair vârid olan bazı rivayetlerin incelenmesine geçilecektir.

4. KİŞİNİN ÖLDÜRÜLMESİNİ EMREDEN BAZI HADİSLERİN TAHLİLİ

Bilindiği gibi Hz. Peygamber'in görevleri arasında tebliğ, tebyin, teşri ve tezkiye gibi hususlar zikredilmektedir. O İslâm dinini tebliğ etmenin yanı sıra sahâbeyi irşâd etmiş, rehber ve örnekliliğiyle onlara her alanda yol göstermiştir. Rasûlullah (s.a.v) aynı zamanda, tebliğ vazifesinin yanında karşılaştığı olaylar hakkında yeni hükümler de koymuştur. Bu sebeple Kur'an'dan sonra sünnetin teşri'î değeri zaruri bir ihtiyaç olarak görülmüştür (Toksarı, 2014:9-24).

Hz. Peygamber tarafından tayin edilen bazı cezalar da onun teşri'î görevinin bir neticesi olarak tezahür etmiştir. Bu konuda gelen rivayetler içerisinde sahih olanlar bulunduğu gibi, amel etmeye elverişli olmayan rivayetlerin de olduğu tespit edilmiştir. Aşağıdaki rivayetler de bu kapsamda değerlendirilebilir. Elbette ki söz konusu rivayetler bunlarla sınırlı değildir (Şişman, 2017).

4.1. Dördüncü Kez İçki İçen Kimsenin Öldürülmesi ile İlgili Rivayet

Bilindiği üzere içki dinimizce haram sayılmış, hem Kur'an'da hem de pek çok hadiste açıkça yasaklanmıştır. Ancak içkinin haram kılınması tedrici bir şekilde gerçekleşmiştir. Öncelikle içki ile ilgili büyük zararlar ve bazı faydaların olduğu ayeti nâzil olmuş (el-Bakara 2/219), ardından sarhoşken namaza yaklaşılmaması emredilmiştir (en-Nisâ 4/43). Bu ayetlerden sonra “Ey iman edenler! İçki, kumar, dikili taşlar, fal okları şeytan işi iğrenç şeylerdir. Bunlardan kaçın ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan içki ve kumar yoluyla aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?” (el-Mâide 5/90-91) ayeti ile içki kesin olarak haram kılınmıştır. Hz. Peygamber de (s.a.v.) “Her sarhoşluk veren içkidir, her içki de haramdır (...)” (Tirmizî, “Eşribe”, 1: Ebû Dâvud, “Eşribe”, 5: İbn Mâce, “Eşribe”, 9) ve “İçki tutkunu kimse cennete giremez” (İbn Mâce, “Eşribe”, 3) gibi hadislerinde içkinin haram olduğunu ümmetine bildirmiştir.

İlgili suçun ihlali durumunda ise Hz. Peygamber döneminde içki içen kimse için hadd cezalarının uygulandığı bilinmektedir. Rivayetler incelendiğinde bu kimseye, kırk veya seksen değnek celde cezası verildiği görülmektedir (Buhârî, “Hudûd”, 5; Müslim, “Hudûd”, 8; Ebû Dâvud, “Hudûd”, 36). Ancak bu gibi cezalandırmalar yanında içki içme suçunu tekrar eden kimselerin, ceza olarak öldürülmesini emreden rivayetlerin olduğu görülmektedir. Tirmizî rivayetini esas aldığımız hadis metni şöyledir:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَاجْلِدُوهُ، فَإِنْ عَادَ فِي الرَّابِعَةِ فَاقْتُلُوهُ "

“Her kim içki içerse ona dayak atınız, yine içmeye devam ederse dördüncüde onu öldürünüz.”

Bu hadis, Tayâlisî (ö. 204/819), Abdurrezzak b. Hemmam (ö. 211/826), Ahmed b. Hanbel (ö. 241/855), İbn Mâce (ö. 273/887), Ebû Dâvûd (ö. 275/889), Tirmizî (ö. 279/892), Nesâî (ö. 303/915), İbn Hibban (ö. 354/965), Taberânî (ö. 360/971), Hâkim en-Nîsâbûrî (ö. 405/1014) ve Beyhakî (ö. 458/1066) gibi âlimler tarafından rivayet edilmiştir (Abdurrezzak b. Hemmam, 1390:247; Tayâlisî, 1419:98; İbn Hibban, 1414:295; Ebû Dâvud, “Hudûd”, 37; Tirmizî, “Hudûd”, 15; Nesâî, “Eşribe”, 45; İbn Mâce, “Hudûd”, 17; Ahmed b. Hanbel, 183; Taberânî, 227; Hâkim en-Nîsâbûrî, 1422:413; Beyhakî, 1424:544). Hadisin sahâbî râvileri arasında Ebû Hureyre (ö. 58/678), İbn Ömer (ö. 73/693), Cerir b. Abdullah (ö. 51/671), Muaviye (ö. 60/680), Amr b. el-Âs (ö. 43/664), Şurahbil b. Evs gibi isimler yer almaktadır.

Rivayet metninde de görüldüğü gibi içki içme suçunu dört kez tekrarlayan birinin öldürülmesi emredilmiştir. Bu sayı bazı rivayetlerde üç veya beş olarak da zikredilmiştir (Ebû Dâvud, “Hudûd”, 37; Taberânî, 227). Rivayetin senedlerinden bir kısmı şöyledir:

1. Abdullah b. Amr b. el-Âs’tan Gelen Rivayetin İsnadı

Rasûlullah (s.a.v.)>Abdullah b. Amr b. el-Âs>Şehr b. Havşeb>Katâde>Hemmam b. Yahya>Affan b. Müslim>Ahmed b. Hanbel

Bu isnadda yer alan Şehr b. Havşeb çok fazla irsal yapan ve vehmi çok olan bir râvidir (İbn Hacer, 441). Şuayb el-Arnaût, bu isnadın Şehr b. Havşeb sebebiyle zayıf olduğunu söylemektedir (Ahmed b. Hanbel, 582).

2. Cerîr b. Abdillâh’tan Gelen Rivayetin İsnadı

Rasûlullah (s.a.v.) >Cerîr b. Abdillâh >Halid b. Cerîr >Simâk b. Harb >Dâvûd b. Yezid> Mekki b. İbrahim>Muhammed b. Müsenna >Muhammed b. Salih >Taberânî

Rivayetin bu isnadında da cerhe uğramış râviler vardır. Simâk b. Harb için güvenilir denmiş olsa da bu râvi için Ahmed b. Hanbel ve İbnü’l-Medinî (ö. 234/848-49) muzdarib demişlerdir. Yine Şu‘be, Abdullah b. el-Mübarek ve Ali b. el-Medinî bu râvinin zayıf olduğunu belirtmişlerdir (Mizzî, 1403: 119-120). Râvilerden Dâvûd b. Yezid için ise Yahya b. Maîn (ö. 233/848), Ahmed b. Hanbel ve Ebû Dâvûd gibi âlimler zayıf demiştir (Mizzî, 1403, 468-469; Heysemî, 277). Bu râviler sebebiyle rivayetin bu tariki de zayıf olarak değerlendirilebilir.

3. Abdullah b. Ömer’den Gelen Rivayetin İsnadı

Rasûlullah (s.a.v.) >Abdullah b. Ömer >Abdurrahman b. Ebî Nuaym >Muğire b. Müslim > Cerîr b. Abdillâh >Yahya b. Yahya >İsmet b. İbrahim >İbrahim b. İsmet >Hâkim en-Nîsâbûrî

Hâkim, rivayetin bu isnadının Buhârî (ö. 256/870) ve Müslim’in (ö. 261/875) sıhhat şartlarına göre sahih olduğunu söylemiştir (Hâkim en-Nîsâbûrî, 1422:413).

4. Ebû Hureyre’den Gelen Rivayetin İsnadı

Rasûlullah (s.a.v.) >Ebû Hureyre >Ebû Salih >Süheyl b.Ebî Salih >Mamer b. Raşid > Abdurrezzak b. Hemam >Ahmed b. Hanbel

Ebû Hureyre’den rivayetin isnadı Müslim’e göre sahihtir (Ahmed b. Hanbel, 183).

5. Kabîsa b. Züeyb’den Gelen Rivayetin İsnadı

Rasûlullah (s.a.v.) >Kabîsa >Zührî >Süfyân es-Sevrî > Ahmed b. Abdete > Ebû Dâvûd

İsnadda yer alan râvilerin tamamı güvenilir kimselerdir. Ancak senedde yer alan Kabîsa b. Züeyb, Hz. Peygamber zamanında doğmuş olsa da ondan seması tespit edilememiştir (İbn Hacer, 80).

6. Şurahbil b. Evs’ten Gelen Rivayetin İsnadı

Rasûlullah (s.a.s.) > Şurahbil b. Evs > Nimran b. Mihmer > Hariz b.Osman > İsam b. Halid ve Ali b. Ayyaş > Ahmed b. Hanbel

İsnadda yer alan Nimran b. Mihmer'i, Buhârî *et-Tarihu'l-Kebîr*'inde zikretmiş olsa da râvi hakkında herhangi bir değerlendirmede bulunmamıştır (Buhârî, 120). Şuayb el-Arnaût ise hadisin sahih li ğayrihi olduğunu ve bu isnadın Nimran sebebiyle hasen olduğunu söylemiştir (Ahmed b. Hanbel, 591).

Görüldüğü gibi hadisin tarikleri arasında zayıf, hasen ve sahih olanlar vardır. Rivayetin metni ve isnadları görüldükten sonra konuyla ilgili şunlar söylenebilir:

İçkinin haram kılınması yukarıda da değinildiği gibi tedricen gerçekleşmiştir. İlgili hadisin de İslâmîyet'in ilk yıllarında söylendiği, daha sonraki yıllarda nesh edildiği anlaşılmaktadır. Nitekim Tirmizî mezkûr hadisin ilk zamanlarda geçerli olduğunu daha sonra bu hadisin nesh edildiğini ifade etmiştir (Tirmizî, "Hudûd", 15). Tirmizî bu konuda Câbir b. Abdillâh'ın (ö. 78/697) "Rasûlullah'a (s.a.v.) dördüncü kez içki içen biri getirildi adamı dayakla cezalandırdı, onu öldürmedi" rivayeti ile "Müslümanın kanı üç şey haricinde helal olmaz: Nefse karşı nefis, zina eden evli ve dinden ayrılıp cemaati terk eden kimse" (Buhârî, "Diyât", 5) hadisini delil getirir (Tirmizî, "Hudûd", 15).

İmam Şafiî (ö. 204/820) ve İbn Münzir (ö. 318/930) gibi âlimler de nesh konusunda icma olduğunu söylemişlerdir (Mübârekfûrî, 723). Yine Ahmed b. Hanbel'e dördüncü kez içki içen birini öldürme hükmünü neden terk ettiği sorulduğunda o, Hz. Osman'ın (ö. 35/656) "Müslümanın kanı üç şey haricinde helal olmaz (...)" rivayeti sebebiyle olduğu cevabını vermiştir (İbn Kayyim, 1428: 1987). Bu konu hakkında Hattâbî de (ö. 388/998) hadisteki ölüm emrinin tehdit şeklinde olduğunu ve bununla kişiyi sakındırmanın kastedildiğini söyleyerek, içki içme fiilini tekrar eden birinin öldürüleceği belirtmiştir (Begavî, 1403:1334). İbn Kayyim el-Cevziyye (ö. 751/1350) ise konuyla ilgili rivayetin yukarıdaki Hz. Osman'dan gelen hadis ile nesh edilmesini kabul etmez. O, şöyle der: "Nesh konusunda icma yoktur. Hadis, "Müslümanın kanı üç şey haricinde helal olmaz..." rivayeti ile nesh edilemez. Çünkü bu hadis âmm, dördüncü kez içki içenin öldürülme hadisi ise hâsıtır. Ancak hadisteki öldürme emri kesinlik ifade etmemektedir. Bu emir maslahatın gerektirdiği bir ta'zir cezasıdır (İbn Kayyim, 1428:1988-1989). Eğer bir yerde içki içmek yaygınlık kazanır ve hadd cezaları bunu engellemeye yetmezse, devlet başkanı gerekli gördüğü takdirde içki içen bir kimseyi hadd cezası olarak değil, ta'zir cezası olarak öldürebilir." (İbn Kayyim, 1418:45) Hadisteki öldürme emri ile, şiddetli bir şekilde dövmenin kastedilmiş olabileceğini söyleyenler de olmuştur (Mübârekfûrî, 722). Burada Zahirîlerden bazı âlimler ile İbn Hazm'ın (ö. 456/1064) dördüncü defa içki içen kimsenin öldürülmesi gerektiğini görüşünde oldukları da belirtilmelidir. Onlar bu meselede "Üç kez kendisine hadd uygulandıktan sonra sarhoş olan bir kimseyi bana getirin, eğer onu öldürmezsem ben bir yalancıyım" diyen Abdullah b. Amr'ın (ö. 65/684) sözünü delil getirirler (İbn Hacer, 80).

Netice itibarıyla dördüncü defa içki içen bir kimsenin öldürülmesini emreden hadisin, âlimlerin çoğuna göre mensuh olduğu anlaşılmaktadır. Zira rivayetler incelendiğinde Hz. Peygamber'in pek çok kez içki içen biri için, "öldürme" değil celde cezası verdiği görülmüştür. Hadisin mensuh olmadığını iddia eden Zahirîlerin delil olarak kullandığı rivayet ise munkatıdır (İbn Hacer, 80). Dolayısıyla ilgili rivayet, böyle bir cezanın uygulanabilmesi için delil olabilecek nitelikte değildir. Hadisin mensuh olduğunu reddedenlerin görüşü kabul edilse bile buradaki öldürme emri ile şiddetli dövmenin veya insanları bu fiilden sakındırmanın kastedilmiş olabileceği anlaşılmalıdır. Sonuç olarak hem Hz. Peygamber (s.a.v.) hem de sahâbe tarafından içki içmesi sebebiyle öldürülen kimselerin olmaması, bu emrin başlangıçta şiddetli tehdit kapsamında insanları içkiden sakındırmak için verildiği ve insanların kalplerinde iman yerleştikten sonra da nesh edildiğini teyit etmektedir.

4.2. Beşinci Kez Hırsızlık Yapan Kimsenin Öldürülmesi ile İlgili Rivayet

İslâm hukukuna göre hırsızlık suçu işleyen bir kimsenin ceza olarak eli kesilir. Nitekim "*Hırsızlık yapan erkek ve kadının yaptıklarına karşılık bir ceza ve Allah'tan bir ibret olmak üzere ellerini kesin*" (el-Mâide 5/38) ayetinde hırsızın elinin kesilmesi açık bir şekilde emredilmiştir. Hz. Peygamber tarafından da hırsız için el kesme cezası uygulandığı bilinmektedir (bk. Buhârî, "Hudûd", 14; Müslim, "Hudûd", 1). Ancak Hz. Peygamber'in, huzuruna getirilen hırsıza "öldürme" cezası verdiğine dair rivayetlerin de olduğu tespit edilmiştir. Ebû Dâvûd rivayetini esas aldığımız hadisin metni şöyledir:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: جِيءَ بِسَارِقٍ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: " اَفْتُلُوهُ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ، فَقَالَ: فَفَطَعْنَا نَمَّ جِيءَ بِهِ الثَّانِيَةَ، فَقَالَ: اَفْتُلُوهُ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ، فَقَالَ:

اقطعوه، قَالَ: فَقَطَّعَ ثُمَّ جِيءَ بِهِ الثَّلَاثَةَ، فَقَالَ: اقْتُلُوهُ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ فَقَالَ: اقْطَعُوهُ ثُمَّ أَتَيْتَنِي بِهِ الرَّابِعَةَ، فَقَالَ: اقْتُلُوهُ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا سَرَقَ، قَالَ: اقْطَعُوهُ فَأَتَيْتَنِي بِهِ الْخَامِسَةَ، فَقَالَ: اقْتُلُوهُ، قَالَ جَابِرٌ: فَأَنْطَقْنَا بِهِ فَقَتَلْنَاهُ ثُمَّ اجْتَرَزْنَاهُ فَأَلْقَيْنَاهُ فِي بِنْرِ وَرَمِينَا عَلَيْهِ الْحِجَارَةَ

“Câbir b. Abdillâh (r.a) şöyle dedi: Rasûlullah’a (s.a.v.) bir hırsız getirildi. Efendimiz: “Onu öldürün” buyurdu. Sahâbîler: Ya Rasûlallah, o sadece hırsızlık yaptı, dediler. Rasûlullah: “Onu (n elini) kesiniz” buyurdu ve kesildi. Sonra adam ikinci kez getirildi, Rasûlullah (s.a.v.) yine: “Onu öldürünüz” buyurdu. Sahâbîler: Ya Rasûlallah o sadece hırsızlık yaptı, dediler. Bunun üzerine Efendimiz: “Onu (n ayağını) kesiniz” buyurdu ve kesildi. Sonra üçüncü defa getirildi, Rasûlullah (s.a.v.) yine “Onu öldürünüz” buyurdu. Sahâbîler “Ya Rasûlallah, o sadece çaldı” dediler. Bu sefer efendimiz yine; “Onu(n sol elini) kesiniz” buyurdu. Aynı adam dördüncü kez getirildi, Rasûlullah (s.a.v.); “Onu öldürünüz” buyurdu. Sahâbîler: Ya Rasûlallah o sadece çaldı, dediler Rasûlullah (s.a.v.) “Onu(n sol ayağını) kesiniz” buyurdu. Adam beşinci kez getirildi bu sefer de Rasûlullah (s.a.v.) Onu öldürünüz, buyurdu Câbir der ki: Biz adamı götürdük ve öldürdük, sonra sürüyüp bir kuyuya attık ve üzerine taş attık.” (Ebû Dâvûd, “Hudûd”, 20; Nesâî, “Katu’s-Sârik”, 25, 17,182; Beyhakî, 1424:432.)

Rivayetin Taberânî ve Dârekutnî (ö. 385/995) tarihinde ise öldürme kısmı zikredilmeksizin yukarıdaki metinde parantez içinde belirtilen el ve ayakların kesilmesi ile hırsızın sekiz defa Hz. Peygamber’in huzuruna getirildiğinden bahsedilmiştir (Taberânî, 278; Dârekutnî, 1427:161). Konu ile ilgili rivayetlerin sahâbî râvisi Câbir b. Abdillâh’tır. Aşağıda ilgili senedlerden bir kısmı yer almaktadır:

1. Ebû Dâvûd ve Nesâî Rivayetinin İsnadları

Rasûlullah (s.a.v.) >Câbir b. Abdillâh >Muhammed b. Münkedir >Musab b. Sabit >Ubeyd b. Akîl >Muhammed b. Abdillâh > Ebû Dâvûd/Nesâî

Senedde yer alan Mus’ab b. Sabit için Yahya b. Main, Ahmed b. Hanbel ve Ebû Hâtim (ö. 277/890) zayıf demiştir (Mizzî, 1403:19-20). Nesâî de rivayet ettiği hadis için münker demiş ve isnadda yer alan Mus’ab b. Sabit’in الحديث ليس بالقوي في الحديث (hadis rivayetinde kuvvetli değildir) olduğunu belirtmiştir (Nesâî, “Katu’s-Sârik”, 25). Ayrıca Nesâî Muhammed b. Abdillâh için de لا بأس به (zararı yok) demiştir (Mizzî, 1403:507). Yine bu râvi ve Ubeyd b. Akîl hakkında صدوق (doğru sözlüdür) değerlendirmesinin yapıldığı da bilinmektedir (İbn Hacer, 651, 863).

2. Beyhakî Rivayetinin İsnadları

Rasûlullah (s.a.v.) >Cabir b. Abdillâh >Muhammed b. Münkedir >Musab b. Sabit >Ebû Ma’ser >Muhammed b. Bekkar >Abdullah b. Naciye>Ahmed b. Ubeyd>Ali b. Ahmed>Beyhakî

İsnadda yer alan Ebû Ma’ser, âlimler tarafından cerh edilmiştir. Bu râviyi Yahya b. Said (ö. 198/813) zayıf saymış, Yahya b. Main ve Ebû Zür’a (ö. 264/878) da الحديث ليس بقوي في الحديث (hadis rivayetinde kuvvetli değildir) demiş, Ahmed b. Hanbel de ليس بذلك (o aradığın gibi kuvvetli değildir) diyerek değerlendirmiştir (İbn Ebî Hâtim, 1371: 494-495).

Konunun başında da belirtildiği gibi İslâm hukukuna göre hırsızın ceza olarak eli kesilir. Ancak bu cezanın verilebilmesi için fakihler tarafından aranan birtakım şartlar vardır. Öncelikle yapılan bir fiilin hırsızlık sayılabilmesi için malın gizlice alınmış olması ve tam bir koruma halindeyken çalınmış olması gerekir (Ebû Zehra, 1998b:115). Ayrıca el kesme cezası için belli bir miktar ve özellikle malın çalınmış olması gerekmektedir ki bu ceza uygulanabilsin (Ebû Zehra, 1998b:131). Sonuç olarak fıkâh âlimlerinin, hırsızlık suçunda el kesme cezasının uygulanması konusunda kapsamı oldukça daralttıkları söylenebilir. Nadir durumlar haricinde hırsıza el kesme cezası verilmemiştir. Bu ceza verildiği takdirde de hırsızların korkutulması ve caydırılması amaçlanmıştır (Ebû Zehra, 1998b:124).

Hırsızın beşinci seferde öldürülmesi konusunda ise Nehâî (ö. 96/714), Şa’bi (ö. 104/722), Evzaî (ö. 157/774) ve Ebû Hanife (ö. 150/767) gibi âlimler bu kişinin öldürülmeyeceği görüşündedir (İbn Hacer, 120). İbn Abdilberr (ö. 463/1071) bu konuda ilim ehli arasında bir ihtilafın olmadığını ve hırsızın beşinci seferde öldürüldüğü hadisinin münker olup aslının bulunmadığını söylemiştir. Ayrıca İbn Abdilberr’e göre “Müslümanın kanı üç şey haricinde helal olmaz (...)” hadisi, hırsızın beşinci defada öldürüleceği görüşünün aslı olmadığına delalet eder. Zira bu konuda Nesâî de hırsızın öldürülmesi ile ilgili sahih

hadis bilmediğini söylemiştir (İbn Hacer, 120; San'ânî, 1427:160). İbnü'l-Münkedir (ö. 131/748) ve İmam Şafîî gibi bazı âlimler ise hırsızın beşinci seferde öldürüldüğü hadisin mensuh olduğunu söylemişlerdir (İbn Hacer, 79). Amr b. As, Zührî (ö. 124/742), Ömer b. Abdulaziz (ö. 101/720), Malikîlerden Ebû Musab ve Zahirîler ise hırsızın beşinci seferde öldürüleceği görüşündedirler (İbnü'l-Hümâm, 1424:383; İbn Kayyim, 1418:52). Âlimlerden bir kısmına göre ise hadiste geçen öldürme cezası sadece rivayete muhatap olan kişiye has bir cezadır. Söz konusu âlimlere göre sanki Hz. Peygamber bu kişinin öldürülmesi gerektiğine vahiy yoluyla muttalî olmuştur da maslahat gereği hırsızın ilk seferde öldürülmesini emretmiştir (İbn Hacer, 99; İbnü'l-Cevzî, 1388:126).

Sonuç olarak, yapılan değerlendirmeler neticesinde çoğu âlimin, hırsızlık suçunu beş kez tekrar eden birinin öldürülmeyeceği görüşünde olduğu görülmektedir. Ancak hırsızlığı tekrar eden biri için ta'zîr cezası öngörülmüştür. Nitekim Hz. Ömer (ö. 23/644) ve Hz. Ali'nin (ö. 40/661) hırsızlık suçunu tekrarlayan bir kişi için sadece birer el ve ayağının kesilme ve yine tekrar ederse hapis cezası verdikleri bilinmektedir (İbnü'l-Hümâm, 1424:384). Dolayısıyla ilgili sahâbîler, suçunu tekrarlayan hırsız için ölüm cezası değil, ta'zîr cezası olarak hapsedilmeyi uygun görmüşlerdir. Bilindiği gibi ta'zîr cezasında miktar, devlet başkanı tarafından tayin edilir. Hırsızın hadd cezası olarak öldürülmesi gerekseydi bu cezanın ilk seferde verilmesi gerekirdi. Zira Tahâvî'nin (ö. 321/933) de belirttiği gibi suçların tekrar edilmesiyle cezalara ziyade yapılamaz. İlk seferde uygulanan hadd cezası sonradan değişemez (Tahâvî, 1415:161). Netice itibarıyla hırsızın beşinci seferde öldürüldüğüne dair rivayet zayıf ve kendisiyle amel edilebilir değildir. Bu sebeple hırsızlık suçunun tekrar edilmesi halinde verilecek olan cezanın ta'zîr cezası kapsamında olduğu ve devlet başkanı tarafından tespit edilebileceği anlaşılmaktadır.

4.3. Zekât Vermeyen Kimsenin Öldürülmesi ile İlgili Rivayet

Bu başlık altında incelenecek olan rivayet, zekâtını vermeyen kimsenin öldürülmesi ile ilgilidir. Rivayet İbn Sa'd (ö. 230/845), Ebû Nuaym (ö. 430/1038) ve İbn Hazm'ın eserlerinde geçmektedir. İbn Sa'd'ın, Muhammed b. Ömer'den naklettiği rivayeti esas aldığımız hadisin metni şöyledir:

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ الرَّبِيعِ الطَّفَرِيِّ، وَكَانَتْ لَهُ صُحْبَةٌ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى رَجُلٍ مِنْ أَشْجَعٍ يَأْخُذُ صَدَقَتَهُ، فَجَاءَهُ الرَّسُولُ فَرَدَّهُ، فَرَجَعَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَخْبَرَهُ الْخَبَرَ، فَقَالَ لَهُ: " ارْجِعْ إِلَيْهِ فَأَخْبِرْهُ أَنَّكَ رَسُولُ رَسُولِ اللَّهِ "، فَجَاءَ إِلَى الْأَشْجَعِيِّ فَرَدَّهُ، فَجَاءَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْبَرَهُ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " اذْهَبْ إِلَيْهِ، فَإِنْ لَمْ يُعْطِ صَدَقَتَهُ فَأَضْرِبْ عُنُقَهُ "

"Hz. Peygamber (s.a.v.) Eşca' kabilesinden bir adamın zekâtını alması için birini gönderdi. Bu memur/elçi adama geldiğinde, adam zekât vermeyi reddetti. Bunun üzerine memur Hz. Peygamber'e döndü ve durumu haber verdi. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "O adama dön ve ona Allah'ın elçisinin elçisi olduğunu söyle!" Memur, adama gitti ve adam yine reddetti. Bunun üzerine memur Hz. Peygamber'e döndü ve durumu haber verdi. Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "O adama git ve zekâtını vermezse onun boynunu vur!" (İbn Sa'd, 1421:188-189; Ebû Nuaym, 1419:1863; İbn Hazm, 1425:290).

İbn Sa'd, Ebu Nuaym ve İbn Hazm'ın naklettiği söz konusu rivayete ait senedin baş kısmı her bir tarihte aynıdır. Söz konusu senedlerde ortak olan kısım şöyledir;

Rasûlullah (s.a.v.) > Abdurrahman b. Rebi' > Fatma bnt. Haşşaf > Hâkim b. Hâkim > Abdurrahman b. Abdulaziz > Muhammed b. Ömer > ...

Söz konusu ortak râviler arasında mechul olan veya âlimler tarafından cerh edilenler vardır. Örneğin Fatıma bnt. Haşşaf hakkında cerh-ta'dîl eserlerinde bilgi bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu râvi tanınmamaktadır. Râvilerden Hâkim b. Hâkim için İbn Hacer صدوق (doğru sözlüdür) demiştir (İbn Hacer, 265). İbn Hibban *es-Sikât* adlı eserinde zikredilen Abdurrahman b. Abdulaziz için Ebû Hâtim مضطرب الحديث (hadislerinde ızdırab vardır) (Mizzî, 1403:254), İbn Hacer (ö. 852/1449) صدوق يخطئ (doğru sözlüdür, hata yapar) demiştir (İbn Hacer, 588) Muhammed b. Ömer el-Vâkidî için ise Yahya b. Main حديث الواقدي لا يكتب (Vakidî'nin hadisleri yazılmaz), Ebû Hâtim متروك (terk edilmiştir) (İbn Ebî Hâtim, 1371:21) Ahmed b. Hanbel كذاب (yalancıdır), Buhârî de متروك الحديث (hadisi terk edilmiştir) demiştir (Mizzî, 1403:185-186). Senedlerde yer alan ortak râvilerin cerh-ta'dîl

ilmindeki durumları hakkındaki bilgiler neticesinde ilgili rivayetin delil olmaya elverişli olduğunu söylemek mümkün görünmemektedir. Çünkü isnadda mechul, rivayeti terk edilen veya yalancı olduğu söylenen râviler yer almaktadır.

Bilindiği gibi İslâm beş temel esas üzerine kuruludur (Buhârî, “İmân”, 1). Bunlardan biri de zekâttır. Şartlar sağlandığı takdirde zekât vermek her Müslüman üzerine farzdır. Bu sebeple devlet başkanı tarafından tazmin edilmesi gerekir. Ancak tarihi süreç içerisinde zekât vermekten geri duranlar olmuş, bu sebeple onlarla savaşılmıştır. Bunun ilk dönem örneği Hz. Ebû Bekir’in hilafeti döneminde gerçekleşmiş, Rasûlullah’ın (s.a.v.) irtihalinden sonra irtidât olayları baş göstermiştir. Bu konuda Kâdî İyâz’ın da (ö. 544/1149) içinde yer aldığı bazı âlimler irtidâtın üç sınıf olduğunu söylemişlerdir. Bunlar: 1. Müslüman olduktan sonra inkâr edip putlara tapmaya geri dönenler. 2. Esvdü’l-Ansî (ö. 11/632) ve Müseylime (ö. 12/633) gibi yalancı peygamberlere inanıp, onlara tabî olanlar. 3. İslâm üzere kalmaya devam etmelerine rağmen zekâtı inkâr edenler. Bu kimseler “*Onların mallarından sadaka al; bununla onları (günahlardan) temizlersin, onları artıp yüceltirsin*” (et-Tevbe 9/103) ayetini delil alarak zekâtın Hz. Peygamber (s.a.v.) zamanına has bir hüküm olduğu yönünde tevilde bulunmuşlardır (Kurtubî, 1417:185). Ebû Cafer ed-Davûdî “Zekât ile namaz bağlantılıdır. Zekât malın bir hakkıdır. Kim ki farzietini inkâr ederse kâfir olur ve artık malını ve canını korumamış olur” demiştir (İbn Battal, 373). Görüldüğü gibi bazı âlimler zekâtın farzietini inkâr eden kimseleri mürted hükmü kapsamında değerlendirmiştir. Ancak Hattabî gibi bazı âlimler ise bu kimselerin bâğî/isyancı hükmünde olduğunu söylemiştir. Dolayısıyla Hz. Ebû Bekir’in (r.a.) zekât vermeyenlerle savaşması bazı insanların isyan etmeleri sebebiyle gerçekleşmiş olmalıdır (Nevevî, 1349:202-203). Sonuç olarak Hz. Ebû Bekir’in (r.a.), Hz. Peygamber’in (s.a.v.) vefatının hemen akabinde ortaya çıkan dinden dönme faaliyetlerini veya birtakım tahrifatları engelleyebilmek için devlet başkanı vasfıyla, zekât vermeyerek Müslüman cemaatinden ayrılıp kamu düzenini bozan kimselerle savaştığı söylenebilir (Reşid Rıza, 1426: 1540).

5. SONUÇ

Çalışmada “öldürme” emri içeren bazı rivayetler incelenmiştir. Hz. Peygamber’in görevleri arasında teşri’ vazifesinin olduğu bilinmektedir. Rasûlullah (s.a.v) bir taraftan ayetleri tebliğ edip açıklamış, diğer taraftan karşılaştığı olay ve problemleri vahyin ışığı ve kontrolünde çözerek yeni hükümler koymuştur. Araştırmanın konusunu oluşturan içki içmek, hırsızlık yapmak ya da zekât vermemek gibi birtakım amelî konularda Hz. Peygamber’den nakledilen pek çok sahih rivayet olduğu bilinmektedir. Ancak söz konusu suçların işlenmesi halinde amel etmeye elverişli olmayan bazı rivayetlerin olduğu da tespit edilmiştir. İlgili suçları işleyen kişinin öldürülmesini emreden rivayetler bunlardan birkaçıdır.

İslâm dininin yaşam hakkına verdiği önem dikkate alınarak bu suçları işleyenlerle ilgili üç farklı rivayet incelenmiştir. Yapılan araştırma neticesinde dördüncü kez içki içen kimsenin öldürülmesini emreden hadisin mensûh olduğu görülmüş, hırsızlık suçunu beş kez tekrar eden kişi ile zekâtını vermeyen kimsenin öldürülmesine dair incelenen iki rivayetin ise sahih olmadıkları sonucuna varılmıştır.

REFERENCES/KAYNAKÇA

- ABDURREZZAK B. HEMMAM. (1390). *el-Musannef*, 9. Cilt, el-Mecelisü'l-İlmî, Hindistan.
- AHMED B. HANBEL. (ts.). *Müsned*. 11, 13, 29. Cilt, Müessesetü'r-Risâle, Beyrut.
- AHMED EL-KÂSÂNÎ. (1424). *Bedâ'ü's-sanâ'î fi tertîbi's-şerai'*, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut.
- AKŞİT, M. (2015). *İslam Ceza Hukuku ve İnsani Esasları*, Gümüşev Yayıncılık, İstanbul.
- BEBEK, A. (1993). "Ceza", 7. Cilt. DİA, İstanbul.
- BEGAVÎ. (1403). *Şerhü's-Sünne*, 10. Cilt, el-Mektebü'l-İslâmî, Beyrut.
- BEYHAKÎ. (1424). *es-Sünenü'l-kübrâ*, 8. Cilt, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut.
- BİLMEN, Ö. *Hukuku İslâmîyye ve Istılahı Fıkhiyye Kamusu*, 3. Cilt, Enes Sarmaşık Yayınları, İstanbul.
- BOYNUKALIN, M. (2009). "Suç", 37. Cilt, DİA, İstanbul.
- BUHÂRÎ. (1422). *el-Câmi'u'l-müsnedü's-sahîhu'l-muhtasar min umûri Resûlillâh sallallahü aleyhi ve sellem ve sünenihî ve eyyâmih*, Dâru Tavkî'n-Necât, Beyrut.
- BUHÂRÎ. (ts.). *et-Târîhu'l-Kebîr*, 8. Cilt, Dâiretü'l-Meârifî'l-Osmaniyye, Haydarâbâd.
- DÂREKUTNÎ. (1424). *es-Sünen*, 4. Cilt, Müessesetü'r-Risale, Beyrut.
- DEMİRBAŞ, T. (2007). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- EBÛ DÂVÛD. (1430). *es-Sünen*. Dâru'r-Risaleti'l-Âlemiyye, Beyrut.
- EBÛ NUAYM EL-İSFEHÂNÎ. (1419). *Marifetü's-sahâbe*, Dâru'l-Vatan, Riyad.
- EBÛ ZEHRA, M. (1998). *el-Cerime ve'l-ukube fi'l-fikhi'l-İslâmî: el-Ukuba*, Dâru'l-Fikri'l-Arabî, Kahire.
- ECE, A. (2019). *Hadislere Gâî Yaklaşım*. Nida Yayınları, İstanbul.
- EMİR ES-SAN'ÂNÎ. (1427). *Sübülü's-selâm şerhu bulûğu'l-merâm min edilleti'l-ahkâm*, 4. Cilt, Mektebetü'l-Meârif, Riyad.
- ERDOĞAN, M. (2013). *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, Ensar Neşriyat, İstanbul.
- HÂKİM EN-NÎSÂBÛRÎ. (1422). *el-Müstedrek ale's-Sahihayn*, 4, 6. Cilt, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut.
- HEYSEMÎ. (ts.). *Mecma'u'z-zevâid*, 6. Cilt, Dâru'l-Kitabi'l-Arabî, Beyrut.
- İBN BATTAL. (ts.). *Şerhu Sahihi Buhârî*, 3. Cilt, Mektebetü'r-Rüşd, Riyad.
- İBN EBÎ HATİM. (1371). *el-Cerh ve't-ta'dil*, 8. Cilt, Dâiretü'l-Meârifî'l-Osmaniyye, Hindistan.
- İBN HACER. (ts.). *Fethu'l-bârî bi şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, 12. Cilt, el-Mektebü'tü's-Selefiyye, Beyrut.
- İBN HACER. (ts.). *Takrîbu't-tehzîb*, Dâru'l-Âsıme, Riyad.
- İBN HAZM. (1425). *el-Muhallâ bi'l-âsâr*, 12. Cilt, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut.
- İBN HİBBAN. (1414). *es-Sahih*. 10. Cilt, Müessesetü'r-Risale, Beyrut.
- İBN KAYYİM EL-CEVZİYYE. (1418). *Zâdü'l-me'âd fi hedyi hayri'l-'ibâd*, 5. Cilt, Müessesetü'r-Risale, Beyrut.
- İBN KAYYİM EL-CEVZİYYE. (1428). *Tehzîbü's-sünen*, Mektebetü'l-Meârif, Riyad.
- İBN MÂCE. (ts.). *es-Sünen*, Dâru'r-Risaleti'l-Alemiyye, Beyrut.
- İBN MANZÛR. (ts.). *Lisânu'l-'Arab*, 2, 14. Cilt, Dâru Sâdir, Beyrut.
- İBN SA'D. (1421). *Kitabu't-tabakâtu'l-kebîr*. 6. Cilt, Mektebetü'l-Hancî, Kahire.
- İBNÜ'L-HÜMÂM. (1424). *Fethu'l-kadîr*, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut.

- İBNÜ'L-HÜMAM. (1424). *Fethu'l-Kadir*, 5. Cilt, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut.
- KASÂNÎ. (1424). *Bedâ'ü's-sanâ'i fi tertîbi's-şerai'*, 9. Cilt, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut.
- KURTUBÎ. (1417). *el-Müfhim*, 1. Cilt, Daru İbni Kesir ve Daru'l-Kelimu't-Tayyib, Beyrut.
- MÂVERDÎ. (1409). *el-Ahkamu's-sultaniye*, Mektebetü İbn Kuteybe, Kuveyt.
- MİZZÎ. (1403). *Tehzîbü'l-Kemâl fi esmâ'i'r-ricâl*, 8, 12, 15, 17, 18, 26. Cilt, Müessesetü'r-Risâle, Beyrut.
- MÜBÂREKFÛRÎ. (ts.). *Tuhfetu'l-ahvezi bi şerhi Câmi'i't-Tirmizî*, 4. Cilt, Dâru'l-Fikr, Beyrut.
- MÜSLİM. (1412). *Sahîhu Müslim*. Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut.
- NESÂÎ. (1421). *es-Sünenü'l-kübrâ*. Müessesetü'r-Risale, Beyrut.
- NEVEVÎ. (1349). *Sahîhu Müslim bi şerhi'n-Nevevî*, 1. Cilt, Matbaatu'l-Mısriyye bi'l-Ezher, Mısır.
- REŞİD, R. (1426). *Fetâvâ*, Dâru'l-Kitabi'l-Cedid.
- SERAHSÎ. (1409). *el-Mebsût*, 9. Cilt, Dâru'l-Ma'rife, Beyrut.
- ŞAFAK, A. (2012). *Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukayeseli İslam Ceza Hukuku-Genel Hükümler*, Kayıhan Yayınları, İstanbul.
- ŞEMSEDDİN, S. (2010). *Kâmus-i Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- ŞİŞMAN, M. (2017). *Öldürme Emri İçeren Rivayetlerin Değerlendirilmesi*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), RTEÜ SBE, Rize.
- TABERÂNÎ. (ts.). *el-Mu'cemu'l-Kebîr*, 1, 3. Cilt, Mektebetü İbn Teymiyye, Kahire.
- TAHÂVÎ. (1414). *Şerhu me'ani'l-âsâr*, 3. Cilt, Âlemü'l-Kütüb, Beyrut.
- TANER, M.T. (1949). *Ceza Hukuku Umumi Kısım*. Ahmet Sait Matbaası, İstanbul.
- TAYÂLİSÎ. (1419). *el-Müsned*. 6. Cilt, Dâru Hicr, Mısır.
- TİRMİZÎ. (1998). *es-Sünen*, Dâru'l-Garbi'l-İslâmî, Beyrut.
- TOKSARI, A. (2014). "Teşri'î Değer Açısından Sünnetin Konumu". *Bilimname: Düşünce Platformu*.
- UDEH, A. (ts.). *et-Teşriü'l-cinâiyyü'l-İslâmî mukaranen bi'l-kanûni'l-vad'î*, 1. Cilt, Dâru'l-Kâtibi'l-Arabî, Beyrut.
- YAZIR, E.H. (1997). *Alfabetik İslam Hukuku ve Fıkıh İstılahları Kamusu*, 1. Cilt, Eser Neşriyat, İstanbul.

EXTENDED SUMMARY

Human being, who belongs to a society, needs to obey some law and rules to be able to live together and in an order. Living in society with other people right cause some conflicts of benefits because of human nature's desire to have all. For this reason, some orders and prohibitions have been put in order to prevent conflicts of interest. In order to prevent chaos in the society, some penalties have been determined for those who violate these orders and prohibitions.

Punishing criminals has a great role to discourage people who that want to commit a crime and so that prevents the repetition of the crime and ensures the common safety in the society. This reason the religions and the states have prohibited the action which disrupt the social order and punished then throughout the history.

In this study, some crimes that are given the death penalty in hadiths will be discussed. Although there are many hadiths on this matter, only three sample hadiths will be examined in this article. These three hadiths command to kill those people "who had drunk the fourth time", "who had stolen the fifth time" and "who do not pay the zakah". Since the subject is about crime and punishment, firstly it will be explained that the definitions of these concepts and secondly the aims of punishing.

There are five necessities (daruriyyah) that the Islam aims to protect them. These are protecting faith or religion (al-din) and intellect (al-aql) and life (al-nafs) and property (al-mal) and lineage (al-nasl). These principals, which are called al-daruriyyah, are the rights that were given to all people equally. However those rights are valid if only the other people rights are safe and sound. Therefore the religion and the state enforce some punishments for crime against to person. In Islamic law, naturally the Quran and the sunnah are sources of these punishments. In this study, the "killing" commandments in some hadiths that are against the principle of protecting the life (al-nafs) are took place. First of all the concepts of crime and punishment. And then some narratives about the commandments of "killing" are analyzed in aspect of text an script. And lastly the authenticity of the narratives and evaluations on the subject were examined.

There are so many authentic hadiths which are narrated from the Prophet about drinking alcohol, stealing or zakah. However, some of these hadiths are unapplied hadith. Such is the hadith ordering the killing of the person who commits these crimes. Since the importance given to the right to life by the religion of Islam is known, three different hadiths on this subject have been examined.

As a result of the research, it has been seen that among these hadiths, there is a hadith that is authentic like the one that orders the killing of a person who drinks alcohol for the fourth time, but that was abrogated later. It has been concluded that a person who repeats the crime of stealing five times will not be killed according to Islamic scholars, and that the narration about the killing of a person who does not pay her zakat is not authentic.